

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Brno

Inspekční zpráva

**Střední odborné učiliště spojů a Střední odborná škola,
Brno, Čichnova 23**

Adresa: Čichnova 23, 624 00 Brno

Identifikátor školy: 600 013 782

Termín konání orientační inspekce: 23. - 26. leden 2001

Čj.	122055/2001-05030
Signatura	ol2zu205

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Střední odborné učiliště spojů a Střední odborná škola, Brno, Čichnova 23 (dále jen SOU) je samostatnou příspěvkovou organizací, jehož zřizovatelem je MŠMT. Ve školním roce 2000/2001 vzdělává celkem 1191 žáků v 46 třídách, ve 12 učebních a studijních oborech. Převažují obory zaměřené na spojové a zabezpečovací systémy, na poštovní a peněžní služby. Součástí školy je domov mládeže a školní jídelna. Kapacita školy je naplněna na 86%, kapacita domova mládeže na 95%. Domov mládeže poskytuje ubytování i smyslově postiženým žákům.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Česká školní inspekce hodnotila kvalitu vzdělávání v teoretickém i praktickém vyučování. Hodnocení vychází z hospitací ve všeobecně vzdělávacích předmětech, odborných předmětech a v odborném výcviku. Kvalita výuky v jednotlivých předmětech a blocích předmětů byla hodnocena z hlediska plánování a přípravy výuky, podmínek výuky, organizace, metod a forem výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace.

Český jazyk a literatura

Výuka českého jazyka a literatury probíhala v době konání inspekce v souladu se schválenými učebními plány a osnovami. Perspektivní příprava pedagogů na výuku je zajišťována prostřednictvím tematických plánů, které zabezpečují kontinuitu učiva mezi ročníky. Bezprostřední příprava na jednotlivé hodiny byla příkladná. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami učení. Výukové cíle nebyly zcela přesně formulovány, byly zaměřovány s tématy hodin.

Personálně je výuka předmětu dobře zajištěna. Pouze jedna vyučující nesplňovala podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Tato skutečnost neovlivnila kvalitu výuky. Ta probíhala v kmenových učebnách, které byly vybavené didaktickou technikou a dalšími obrazovými materiály. Učební prostředí bylo podnětné a estetické. Na profesionální úrovni zabezpečuje služby žakovská knihovna. Žáci mají k dispozici nejen dostatečné množství publikací, ale i noviny, časopisy a videokazety. Mohou využívat studovnu s internetem a videem.

Pedagogové užívali rozmanitých vyučovacích metod a forem. Převažoval výklad a řízený rozhovor, někdy byla zařazena samostatná nebo skupinová práce s diferencovanými úkoly. Pokyny vyučujících byly jasné a srozumitelné, učivo bylo interpretováno věcně správně. Žáci mají učebnice zapůjčené školou, v některých hodinách se však s nimi nepracovalo. Účelně byly využity další zdroje informací (slovníky, encyklopedie, jazykové příručky), někdy i didaktická technika. Menší pozornost byla věnována aktivnímu učení a kooperativním technikám učení.

Vyučující využívali vstupní i průběžné motivace. Připravili řadu pomůcek, obrazového materiálu a odborných publikací. Upozorňovali na mezipředmětové vztahy, regionální specifika, snažili se o aktualizaci učiva. To vše přispělo ke zvýšení zájmu žáků. Opakování probíhalo většinou na začátku hodiny frontálně i individuálně. Mělo návaznost na probíranou látku. Vyučující využívali pozitivního posilování, snahu a pokrok oceňovali. Klasifikace byla zdůvodněná a objektivní. V závěru hodin většinou scházelo shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla jednání. Rozvoji jejich komunikativních schopností nebyla ve většině hodin věnována dostatečná pozornost. Pouze jedna vyučující důsledně dbala o to, aby se žáci vyjadřovali souvisle a kultivovaně. V komunikaci mezi učiteli a žáky

převažovaly verbální projevy učitelů. Vzájemné vztahy mezi učiteli a žáky byly vstřícné a přátelské, žáci projevovali k výuce pozitivní vztah.

Kvalita vzdělávání v předmětu český jazyk a literatura byla ve sledovaných hodinách na velmi dobré úrovni.

Občanská nauka, dějepis

Časové dotace hodin odpovídají schváleným učebním dokumentům. Při plánování výuky jsou využívány tematické plány, které korespondují s učebními osnovami. Ty byly v době inspekce plněny. Cíle hodin byly stanoveny vzhledem k činnosti učitele, ne žáků.

Odborná a pedagogická způsobilost vyučujících je v souladu s právními předpisy. Výukové prostory odpovídají psychohygienickým zásadám, učebny jsou vybaveny vhodně a účelně. Ve škole je dostatek studijních materiálů, v občanské nauce žáci nemají k dispozici učebnice.

Ve sledovaných hodinách se pracovalo rozdílnými metodami. Pokud převažovala diskuse a řízený rozhovor, měli žáci dostatek prostoru pro vyjadřování vlastních názorů. Podíleli se na vyhledávání nových informací a vyvozování závěrů. Jindy převažoval výklad a diktování látky do sešitů. Nebyl tak vytvořen dostatečný prostor pro aktivní učení a diskusi. V některých hodinách žáci pracovali ve skupinkách s texty připravenými vyučujícími a s odbornou literaturou. Účelně byla využita i didaktická technika a mapy.

Žáci byli průběžně motivováni aktualizací učiva a navozováním jejich životních zkušeností, v dějepise navíc četbou ukázek z literatury, obrazovými materiály i hudební ukázkou. Učivo bylo procvičováno v úvodu hodin formou frontálního opakování, někdy i individuálního zkoušení. Hodnocení práce žáků ze strany učitelů bylo objektivní. V některých hodinách chyběl čas na probrání sděleného tématu či závěrečné opakování učiva.

Pravidla jednání byla žákům známá, akceptovali je a respektovali. Jejich komunikativní schopnosti nebyly rozvíjeny tehdy, převažoval-li verbální projev učitele. Jindy se dařilo žáky aktivizovat a vtáhnout do diskuse. Byla připouštěna různost názorů, této možnosti všichni žáci nevyužili.

Kvalita výuky v hodinách občanské nauky a dějepisu byla na velmi dobré úrovni.

Psychologie, aplikovaná psychologie

Počty hodin výuky v učebních plánech MŠMT ČR byly dodrženy. Učitelé při přípravě obsahu učiva na výuku postupovali podle vlastních dobře zpracovaných tematických plánů, na výuku se zodpovědně připravovali po stránce metodické i materiální.

Výuka probíhala v kmenových učebnách vybavených standardním nábytkem bez dalších motivujících prvků do výuky. Žáci nemají učebnice ani učební texty, využívají se jiné informační zdroje. Učitelé mají k dispozici v knihovně školy dostatek odborné literatury. Prostorové a materiální vybavení je na průměrné úrovni.

Výuka ve výše uvedených předmětech byla zajištěna dvěma učiteli pouze s požadovanou pedagogickou způsobilostí. Informace získané dalším vzděláváním učitelé často a úspěšně využívali.

Rozvrh hodin u sledovaných předmětů v zásadě respektuje psychohygienické požadavky a potřeby žáků. V rámci výuky byla zohledněna výkonnost žáků během dne a jejich individuální pracovní tempo.

Zvolené metody a formy ve sledované výuce odpovídaly nárokům studia. Výklad s vysvětlením podporovaný aktivizačními prvky byl efektivní, způsob výuky vedl ke zvoleným cílům. Vhodně byly zařazovány příklady k rozšíření učiva, vlastní referáty a práce žáků. Učitelé měli do výuky

přípravenou odbornou literaturu a pracovní materiály. Vedli žáky k samostatné práci s informačními zdroji. V některých hodinách si žáci vzhledem k absenci učebnic zapisovali poznámky podle výkladu a diktátu učitele do sešitů. Výuka měla zčásti praktický charakter, žáci diskutovali o problému, společně řešili navozenou situaci. Sledovaná výuka měla tradiční strukturu klasických hodin, často bez zhodnocení a shrnutí.

Učitelé motivovali žáky v průběhu výuky vhodně volenými příklady a svým citlivým přístupem podněcovali jejich zájem. Výkony žáků hodnotili při zkoušení klasifikačním stupněm, slovní hodnocení nevyužívali.

Vzájemné vztahy učitelů a žáků ve sledované výuce byly vstřícné a přátelské. O probíraném učivu společně diskutovali, vyjadřovali svá přesvědčení. Učitelé svým pozitivním přístupem vytvářeli pěknou pracovní atmosféru. Žáci respektovali stanovená pravidla.

Velmi dobré plánování a příprava výuky se odráží v naplňování schválených učebních dokumentů. Prostorové, materiální a personální podmínky jsou na průměrné úrovni, psychohygienické byly velmi dobré. Formy a metody práce odpovídaly požadavkům studia, organizace byla celkově velmi dobrá. Motivace a hodnocení žáků stejně jako interakce a komunikace ve výuce měly velmi dobrou úroveň.

Celkově je kvalita výuky ve sledovaných vyučovacích předmětech hodnocena velmi dobře.

Matematika

Výuka probíhala v souladu se schválenými učebními dokumenty. Její perspektivní i bezprostřední příprava byla dobře zajištěna, i když některé deklarované cíle vyučovacích hodin byly nepřesně formulované.

Všichni vyučující matematiky jsou odborně i pedagogicky způsobilí. Vybavení školy v oblasti matematiky je podprůměrné. K dispozici je pouze odborná literatura, několik geometrických modelů a starší transparenty (fólie pro zpětný projektor). Nové učebny s novým školním nábytkem, trvale umístěnou technikou (např. televizory), výzdobou, vytvářelo pěkné estetické prostředí. Začleněním hodin do rozvrhu byla zajištěna dobrá psychohygiena.

Organizace jednotlivých sledovaných hodin byla provedena převážně frontálním způsobem s převládajícím verbálním projevem učitele. Tento způsob výuky vedl někdy ke stereotypu a k určité pasivitě zvláště méně nadaných žáků. Tempo výuky bylo přizpůsobeno dříve nabytým znalostem a odpovídalo věkové struktuře žáků. Nová látka byla žákům předkládána přehledně a trpělivě. Učitelé většinou nedokázali použít výrokové logiky a množin ke snadnější orientaci v učivu a k usnadnění matematických zápisů řešení úloh. Při výuce nebylo použito nevysvětlených odborných termínů. Přechody mezi jednotlivými činnostmi byly plynulé. Didaktická technika byla použita jen výjimečně i když někdy by to bylo vhodné jak po stránce organizace hodiny, tak po stránce jejího obsahu. Většinou zůstalo u použití křídly a tabule. Také práce s učebnicí byla většinou ojedinělá. Hodnocení žáků bylo sice zveřejňováno, ale bez analýzy chyb a bez celkového vysvětlujícího shrnutí. Chybělo relaxační pojetí matematiky.

Ve většině případů chyběl takový osobní projev vyučujících, který by motivoval žáky k dokonalému zvládnutí probíraného učiva. Také motivace zajímavými, soutěžními a zábavnými úlohami byla spíše výjimkou. Mnohonásobné opakování řešení podobných příkladů sice vedlo k mechanickému zvládnutí učiva, ale ve své podstatě bránilo aktivnímu učení žáků. Alternativní přístup řešení málo zadávaných problémových úkolů byl ojedinělý.

Žáci i vyučující pracovali podle dohodnutých a předem známých pravidel. Přístup vyučujících k žákům v době inspekce byl přirozený a přátelský, avšak komunikace mezi učiteli a žáky

probíhala většinou jen s malou účastí žáků ve třídě. Úroveň verbální i neverbální komunikace učitelů byla velmi dobrá.

Plánování a příprava ve sledované výuce je hodnocena jako velmi dobrá. Materiální podmínky, organizace, formy a metody výuky, motivace a hodnocení, interakce a komunikace jsou na průměrné úrovni.

Kvalita vzdělávání v matematice je celkově hodnocena jako průměrná.

Výpočetní technika a informatika

Hodinové dotace sledovaných předmětů jsou v souladu s učebními plány realizovanými školou. Učební osnovy byly velmi dobře rozpracované do časově tematických plánů. V některých hospitovaných hodinách byly stanoveny tak náročné vyučovací cíle, že jejich splnění jen v jedné vyučovací jednotce nebylo reálné. Spojení teorie s praxí bylo promyšlené .

V šesti hospitovaných hodinách vyučovalo 5 vyučujících, z nichž jen jeden splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, což nemělo podstatný vliv na odbornou i pedagogickou úroveň sledované výuky.

Vyučování předmětů zaměřených na využití výpočetní techniky škola realizuje v 7 odborných učebnách, které byly většinou vybaveny počítači průměrné úrovně. Určité výukové problémy pro žáky i učitele nastaly při přecházení žáků mezi učebnami, které nebyly vybaveny softwarem stejné kvality, což vedlo k zpomalení tempa výuky. Používaný software byl v souladu s autorskými právy. Připojení na internetovou síť je funkční, ale žáky je (mimo vyučování) mnohdy využívána jen ke komerčním účelům (nákup, prodej, seznamka apod.).

Náplň hodin odpovídala aktuálním výukovým znalostem žáků. Podstatnou částí výuky byly verbální projevy učitelů spojené s praktickou obsluhou počítačů. Žáci ve sledovaných hodinách uměli (dle podrobného návodu vyučujících) obsluhovat počítače a dobře pracovat s obslužnými programy. Aktivita žáků, pokud jim učitelé nechali prostor, vycházela ze svých vlastních domácích zkušeností. Čas výuky byl využit efektivně.

Významná a účinná z hlediska efektivit výuky byla motivace využívající příkladů z praxe a zkušeností žáků. Žákům byla při řešení zadaných úkolů průběžně poskytována pomoc. Potřebná pozornost byla věnována procvičování a upevnění učiva. Hodnocení žáků bylo prováděno upozorňováním na chybné řešení daného úkolu.

Učitelé se snažili vytvářet výukově příznivé pracovní prostředí. Kvalita komunikace ve sledovaných hodinách byla přímo závislá na aktivitě učitelů. V některých hodinách díky velkému množství nových informací předkládanými učiteli, docházelo ke snížení dlouhodobé pozornosti žáků. Verbální činnost učitelů byla na velmi dobré úrovni.

Plánování a příprava výuky informatiky a výpočetní techniky je v souladu s platnými učebními dokumenty a je na velmi dobré úrovni. Podmínky výuky hodnotíme jako dobré (personální jsou dobré, materiální a psychohygienické velmi dobré). Organizaci, formy a metody výuky jsou na průměrné úrovni. Motivace a hodnocení žáků je na velmi dobré úrovni. Interakci a komunikaci hodnotíme jako dobrou.

Celková kvalita výuky informatiky a výpočetní techniky ve sledovaných hodinách byla velmi dobrá.

Přírodovědné předměty – chemie, základy přírodních věd, základy ekologie

Dotace hodin sledovaných předmětů odpovídaly schváleným učebním dokumentům. Pro jednotlivé předměty jsou zpracovány časově tematické plány, které korespondují s učebními osnovami. Škola nemá vhodné podmínky pro praktické činnosti žáků. Laboratorní práce předepsané učebními osnovami předmětu chemie jsou proto plánovány ve spolupráci s jinou střední odbornou školou. Bezprostřední příprava učitelů na výuku byla ve většině případů dobrá a respektovala aktuální složení třídy. Učební osnovy sledovaných předmětů byly v době inspekce plněny.

Uvedeným předmětům vyučují čtyři učitelé, z nichž tři jsou plně kvalifikováni. Jeden učitel má odbornou, ne však pedagogickou způsobilost. Tato skutečnost se negativně projevila v hospitované výuce. Přírodovědné předměty byly vyučovány v kmenových třídách, které svým vybavením vytvářely žákům příjemné, ne však podnětné pracovní prostředí. Učitelé zde měli k dispozici audiovizuální techniku, vybavení školy pomůckami je však velmi omezené. Většina žáků měla vhodné učebnice, které byly ojedinele využity. Začlenění přírodovědných předmětů do rozvrhu hodin je v souladu psychohygienickými zásadami. Psychohygienické podmínky výuky byly negativně ovlivněny strukturou větší části sledovaných hodin.

Organizace, metody a formy výuky byly v závislosti na naplňování stanoveného cíle většinou průměrné. Ve většině případů zohledňoval výukový cíl činnost učitele, zřídka respektoval výstupní znalosti a dovednosti žáků. Při frontální výuce s převládajícími aktivitami učitele se žáci stávali pasivními příjemci předkládaných poznatků. Pokud bylo využito vhodné průběžné motivace, dařilo se některé žáky aktivizovat a do výuky zapojit. Učebnice sloužily především jako dokladový materiál. S výjimkou jedné hodiny bylo učivo interpretováno věcně a odborně správně. Malá pozornost byla věnována závěrečnému opakování probraného učiva, které by žákům i učiteli poskytlo zpětnou vazbu o celkové efektivitě výuky. O efektivitě více rozhodovala zajímavost, případně aktuálnost probíraného učiva, než cílená motivace. V některých hodinách byly vhodně využity ekologické aspekty probíraného učiva. Motivujícím faktorem byla také objektivní a zdůvodněná klasifikace dosažených výkonů a ojedinelé hodnocení práce jednotlivých žáků.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla komunikace, k projevům nekázně nedocházelo. Rozvoji komunikativních dovedností nebyla ve většině hodin věnována dostatečná pozornost. Učitelé příliš často užívali otázek, které nevyžadovaly souvislé vyjadřování, odpovědi žáků byly mnohdy jednoslovné, případně kusé. Verbální projev učitelů byl převážně velmi dobrý.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň. Její personální zajištění bylo velmi dobré. Materiální podmínky výuky byly pouze vyhovující, psychohygienické průměrné. Organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace, motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Výuka přírodovědných předmětů měla celkově průměrnou úroveň.

Odborné předměty

Ekonomika, účetnictví, poštovní technologie, poštovní a peněžní služby, peněžní provoz, elektrická měření, automatizace

Plánování a příprava výuky byla s výjimkou jednoho předmětu na velmi dobré úrovni. Časová dotace hodin odpovídala příslušným učebním plánům. Vyučující byli na výuku připraveni, ne vždy však stanovili výukový cíl, ten byl zaměřován s tématem hodiny.

Ze sedmi učitelů, u kterých se hospitační činnost uskutečnila, mají pouze 3 úplnou odbornou i pedagogickou způsobilost v souladu s právními předpisy. U zbývajících učitelů chybí pedagogická způsobilost (DPS). Materiální podmínky pro výuku jsou velmi dobré, učebny

jsou vybaveny novým školním nábytkem, projekční aj. technikou. Učitelé ji běžně používali při výkladu a opakování učiva. Méně byla využívána práce s učebními texty. Žáci sice mají některé odborné učebnice, jejich stěžejním studijním materiálem však zůstávají především záznamy v sešitech. Jejich úroveň vedení z hlediska grafické a zejména jazykové úpravy je na dobré úrovni. Poznámky jsou prováděny dle diktátu vyučujících, v málo případech jsou žáci vedeni k samostatnému zápisu.

Hospitované hodiny probíhaly v kmenových třídách, které jsou světlé, čisté a esteticky upravené. Z části postrádají odborné motivační prvky pro jednotlivé odborné předměty. Psychohygienické podmínky výuky byly celkově velmi dobré.

Z hlediska organizace, použitých metod a forem výuky se hospitované hodiny s výjimkou jednoho předmětu výrazně nelišily. Ve většině případů zohledňoval výukový cíl činnost učitele, zřídka respektoval výstupní znalosti a dovednosti žáků. Při frontální výuce s převládajícími aktivitami učitele se žáci stávali pasivními příjemci předkládaných poznatků. Pokud bylo využito vhodné průběžné motivace, dařilo se některé žáky aktivizovat a do výuky zapojit. Jen několik vyučovacích hodin mělo v sobě potřebnou dynamiku, která strhla i žáky k velmi dobrému pracovnímu výkonu. Závěrům vyučovacích hodin chybělo shrnutí probraného učiva, případně zadání pro domácí řešení.

Učitelé motivovali žáky v průběhu výuky vhodně volenými příklady a svým citlivým přístupem podněcovali jejich zájem. Klasifikace žáků byla objektivní a učiteli zdůvodněna.

Žákovská interakce se realizovala jen v menším počtu hospitovaných hodin, výraznější byla u studijních oborů. Verbální a neverbální projev většiny učitelů byl výrazný, interpretace jimi předkládaného učiva byla velmi dobrá.

Plánování a příprava výuky měly velmi dobrou úroveň. Personální zajištění, materiální podmínky výuky, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace, motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň, psychohygienické podmínky byly velmi dobré

Kvalita vzdělávání ve sledovaných odborných předmětech měla celkově průměrnou úroveň.

Odborný výcvik

Dotace hodin korespondovaly se schválenými učebními dokumenty. Pro jednotlivé výukové skupiny jednotlivých oborů jsou zpracovány kvalitní tematické plány. Ty respektují učební osnovy a zohledňují provázanost mezi ročníky s ohledem na koordinaci praktické a teoretické výuky. Vhodně stanovené výukové cíle vycházely z požadavků učebních osnov, které byly v době inspekce plněny.

Výuka odborného výcviku byla hospitována v části výukových jednotek u 6 výukových skupin. S výjimkou 2 mistrů odborné výchovy, kteří nemají požadované pedagogické vzdělání (DPS) a 1 MOV, který nemá úplné střední vzdělání, splňují ostatní MOV požadavky pedagogické i odborné způsobilosti. Absence pedagogické způsobilosti neovlivnila negativně průběh výuky ani její úroveň.

Prostorové podmínky pro realizaci odborného výcviku jsou velmi dobré. V době inspekce byla výuka realizována v odborných učebnách, v dílenských prostorách školy a na provozních pracovištích jiných organizací, s nimiž má škola uzavřenu dohodu o zajištění odborného výcviku. Škola disponuje základním strojovým parkem, který je starší, ale funkční a v dobrém technickém stavu. Dle finančních možností se vedení školy snaží o dovybavení dílen novým nářadím, měřicí technikou a provozní technologií, odpovídající odbornému zaměření školy.

Z hlediska psychohygieny vzdělávacího procesu odpovídala pracovní doba žáků a zařazení přestávek platným právním předpisům. Seznámení žáků se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci bylo realizováno v souladu se zpracovanými vnitřními předpisy školy, vycházejících z obecně platných předpisů a norem. Z hlediska psychohygieny práce a dozoru nad žáky jsou dodržovány počty žáků ve skupinách v souladu s předpisy.

Organizace, metody a formy práce odpovídaly stanoveným cílům a aktuálnímu složení výukové skupiny. K vyšší efektivitě výuky přispěl v řadě případů individuální, profesně orientovaný přístup mistrů odborné výchovy. Ze strany žáků převažoval aktivní zájem o práci, snaha po dosažení co nejlepšího pracovního výsledku a jeho hodnocení. Jasné pokyny a účelné řízení výuky umožňovaly plnit zadané úkoly ve vyměřeném čase. Diferenciace a individuální přístup umožňoval aktivní zapojení do procesu i méně zručným žákům. Výuka byla vedena věcně a odborně správně. Nové učivo bylo vždy dostatečně procvičováno, v případě potřeby byla žákům poskytována rada a pomoc. Vyměřený vyučovací čas byl ve většině skupin efektivně využit.

Ve většině vyučovacích jednotek byla zařazena vstupní motivace. Zpětnou vazbu získali vyučující průběžným ověřováním znalostí a dovedností žáků. Hodnocení mělo vždy motivující charakter, snaha a kvalitní práce byla oceňována. Mistři odborné výchovy kladli důraz na správné technologické postupy a řemeslnou zručnost s ohledem na individuální dispozice žáků. Vyučující motivovali žáky k uplatnění vlastních názorů, poskytovali jim podmínky i prostor pro vlastní odbornou činnost.

Žáci akceptovali dohodnutá pravidla a převážně projevovali zájem o výuku, nežádoucí projevy chování ve sledovaných hodinách nebyly pozorovány. Vstřícné vztahy mezi žáky a mistry odborné výchovy vytvářely příznivou pracovní atmosféru. Vzájemná komunikace byla otevřená, žáci se neostýchali ptát, vyučující ochotně poskytovali pomoc a radu.

Plánování, příprava výuky a její personální zajištění měly velmi dobrou úroveň. Materiální podmínky výuky, psychohygienické podmínky, organizace, formy a metody výuky, interakce a komunikace, motivace a hodnocení byly rovněž hodnoceny jako velmi dobré.

Kvalita výuky ve sledovaných skupinách odborného výcviku měla celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

Celkové hodnocení kvality vzdělávání ze sledovaných vyučovacích předmětů je velmi dobré

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Střední odborné učiliště spojů a Střední odborná škola, Brno, Čichnova 23 má komplexní charakter. Zabezpečuje výuku žáků v řadě studijních a učebních oborů, ale také další vzdělávání dospělých formou rekvalifikací, školení, kurzů apod. Koncepční záměry školy vychází z analýzy vnějších i vnitřních podmínek její existence, regionálních i nadregionálních potřeb a požadavků trhu práce. Vedení školy usiluje o udržení a postupné zvyšování kvality ve všech oblastech činnosti školy i o získání nových, kvalitativně vyšších možností. K nejvýznamnějším záměrům patří zahájení činnosti vyšší odborné školy zaměřené na poštovní

a telekomunikační problematiku a vybudování dalších, nejen výukových prostor. Kromě optimalizace prostorových podmínek má být zřízeno informační a odpočinkové centrum pro relaxaci a aktivity žáků o přestávkách i mimo vyučování. Předložená koncepce je reálná. Byla zpracována v souladu se zájmy pracovníků školy i zřizovatele. Její podobu ovlivnily také strategičtí partneři v telekomunikacích, České poště, s. p. aj. Dlouhodobé záměry školy jsou konkretizovány formou ročního výchovně vzdělávacího programu. Jedna jeho část je zaměřena na úsek teoretického a praktického vyučování, druhá na úsek odborného výcviku technických oborů. Obě části jsou dále rozpracovány do několika oblastí, které pokrývají veškerou činnost školy. Z celkového pohledu se jedná o komplexní, neformálně zpracovaný materiál, který umožňuje každodenní chod školy a jeho účinnou kontrolu. Úkoly vytyčené v ročních plánech jsou dále konkretizovány formou měsíčních plánů, které kromě výčtu a termínů akcí uvádějí i odpovědnost za jejich splnění.

Ve školním roce 2000/01 vyučuje škola obory v souladu s rozhodnutím MŠMT ČR čj. 14 141/2000-21 ze dne 23. 3. 2000, kterým se mění zařazení školy do sítě škol, předškolních a školských zařízení s platností od 1. 9. 2000. Učební plány pro jednotlivé obory jsou plněny. Jejich konkretizace na podmínky školy byla provedena v rámci povolených změn.

Úroveň plánování byla vynikající.

Organizování

Pravidla provozu školy a všech součástí, organizační strukturu, kompetence zaměstnanců i informační systém ředitel přesně a jasně určil a popsal v příkladně zpracovaných řádech. V nich stanovil povinnosti pracovníků a žáků, zohlednil žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a jejich práva, ne však zletilé žáky. Některé body školního řádu, které nebyly zcela přesně formulovány, byly v průběhu inspekce upraveny.

Rozvrh hodin je sestaven s ohledem na plynulý chod všech tříd obou typů škol a na dojíždějící žáky. Pětiminutové přestávky v rozvrhu hodin nezaručují žákům optimální psychohygienické podmínky. Služba žáků zajišťující dozor v šatně školy je stanovena na dobu, kdy probíhá výuka a tito žáci se neúčastní vyučování dle platného rozvrhu hodin. Tato skutečnost je v rozporu s vyhláškou o středních školách a je obsahem zápisu v protokolu.

Mezi poradní a metodické orgány ředitele patří vedení školy, pedagogická rada, poradní sbor, předmětové komise, sdružení rodičů a nadační fond. Početná pedagogická rada velmi dobře plní svoji funkci, což dokládají zápisy. Předmětové komise jsou stanoveny s ohledem na potřeby školy a obory středoškolského studia a plní svoje poslání. Mimo ně jsou stanoveni také garantí předmětů.

Vnitřní informační systém se realizuje prostřednictvím porad, pokynů, rozhlasem a prostřednictvím zpráv elektronickou cestou. Na škole je ustavena a dobře pracuje samospráva tříd, zajišťující především operativní předávání informací a pokynů směrem k žákům, méně zpětnou vazbu k vedení školy. Své aktivity a názory žáci přibližují ve vlastním časopise, informace a příspěvky k vydáním získávají mimo jiné i redakční schránkou. O žácích s poruchami učení a chování jsou pedagogové informováni výchovným poradcem, který s učiteli, rodiči a se žáky spolupracuje. Žáci se se svými výukovými a osobními problémy mohou obrátit na výchovného poradce dotazem ve schránce důvěry. Vnější informační systém směrem k rodičovské veřejnosti je velmi dobře zajištěn prostřednictvím třídních schůzek a hovorových hodin. Škola ke své prezentaci využívá internet, informační materiály, dny otevřených dveří, veletrhy, výstavy, odborné semináře a pořádání soutěží. Spolupráce mezi vedením školy a rodiči se naplňuje mimo jiné také prostřednictvím nadace, která především finančně podporuje činnost školy a aktivity žáků.

Povinná dokumentace školy je vedena v souladu s § 38 a) odst. 1) a 2) školského zákona č. 29/1984 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dílčí nedostatky byly zjištěny ve vedení dokumentace k ukončování studia. Jeden žák nekonal při opravné maturitní zkoušce z českého jazyka a literatury písemnou práci, přestože byl u maturitní zkoušky z českého jazyka v obou částech zkoušky klasifikován stupněm nedostatečný. Při přijímání žáků do 1.ročníku studia bylo přijato více žáků než povoluje vyhláška o středních školách a dvě třídy 1. ročníku ve školním roce 2000/2001 byly naplněny na vyšší počet než 30 žáků.

System organizování výchovně vzdělávací činnosti je vzhledem k velikosti školy příkladně zabezpečen. Byly zjištěny dílčí nedostatky ve vedení povinné dokumentace a v dodržování některých právních norem. Tyto skutečnosti jsou obsahem protokolu o kontrole. Vnitřní i vnější informační systém je na vynikající úrovni. Celková úroveň organizování školy je ještě velmi dobrá.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků a jejich motivování vychází z koncepčních záměrů. Způsob vedení je založen na příkladně stanovených kompetencích a vzájemné spolupráci. Důsledně jsou využívány kompetence všech zástupců ředitele, vedoucích předmětových komisí, garantů, atd. Ve škole jsou vytvořeny optimální podmínky pro tvořivou práci. Systém hodnocení pracovníků je důsledně propracován. Jeho základem jsou stanovená podrobná kritéria pro hodnocení, se kterými byli pracovníci školy průkazně seznámeni. Vedení školy oceňuje dosažené pracovní výsledky a jejich finanční ohodnocení využívá diferencovaně.

Vedení školy zajišťuje odbornou a metodickou pomoc zejména začínajícím učitelům a to prostřednictvím uvádějících učitelů s jasně stanovenými pravidly postupného uvádění do praxe. Spolupracuje s Výzkumným ústavem odborného školství, na projektech celoživotního vzdělávání, na mezinárodním projektu České asociace telekomunikací a s mnoha dalšími asociacemi a odborníky.

Ve škole vyučují někteří učitelé bez požadované pedagogické a odborné způsobilosti. Plán jejich dalšího vzdělávání je součástí ročního plánu. Směřuje k naplňování priorit školy a operativně se doplňuje v průběhu roku. Z přehledu o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků za minulý školní rok je patrné, že se upřednostňuje studium a vzdělávání v cizích jazycích, semináře k didaktice výuky a k práci třídních učitelů, vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů a zejména v odborných oblastech v souladu se vstupem do Evropské Unie (např. nové technologie zabezpečovacích zařízení, nové informační a komunikační technologie). Vedení školy preferuje průběžné vzdělávání všech pracovníků v oblasti výpočetní techniky.

System vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrolní systém různou měrou pokrývá všechny oblasti činnosti školy a na všech jeho úrovních je systematicky plánován. Důsledná je zejména kontrola vedení povinné dokumentace, dozorů nad žáky, dodržování pracovní doby a plnění učebních osnov. Menší pozornost je již věnována formám a metodám výuky všeobecných, přírodovědných a zčásti i odborných předmětů. V této oblasti je kontrolní činnost zaměřena pouze na práci začínajících nebo problémových učitelů. Účinným způsobem je však zajištěna kontrola propojení výuky odborných předmětů s odborným výcvikem a praktickou činností žáků. Záznamy z kontrolní a

hospitační činnosti jsou vedeny. Přes svoji stručnost mají náležitou vypovídající úroveň. Jejich nedílnou součástí jsou vždy termíny a konkrétní úkoly směřující k odstranění zjištěných nedostatků. Poznatky získané kontrolní činností jsou s učiteli projednávány individuálně a v případě nutnosti analyzovány na poradách vedení školy. Kritéria pro stanovení nenárokových složek mzdy dokládají, že výsledky kontrol se promítají do oblasti vedení a motivování pracovníků. Nepřímým kontrolním mechanismem, vypovídajícím o kvalitě poskytovaného vzdělávání, je úzká spolupráce školy s významnými partnery, mezi které patří například Telecom, Česká pošta a další.

V rámci kontrolní činnosti jsou sledovány studijní výsledky žáků prvního ročníku a porovnávány s jejich klasifikací na základních školách. Získané poznatky umožňují optimalizovat požadavky školy pro přijetí žáků ke studiu. Každoročně se žáci školy účastní soutěží SOČ.

Úroveň kontrolního systému byla celkově velmi dobrá.

Hodnocení kvality řízení

Kvalita řízení je celkově na velmi dobré úrovni.

Hodnocení efektivnosti využívání prostředků přidělených ze státního rozpočtu

Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu jsou využívány efektivně a v souladu s jejich poskytnutím.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT čj. 14 141/2000-21 ze dne 23. 3. 2000, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2000
- Učební osnovy a tematické plány hospitovaných předmětů
- Povinná dokumentace školy podle § 38 a odst. (1) zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol
- Pokyn ředitele k vykonávání služby žáků u šaten ve školním roce 2000/2001
- Výroční zpráva o činnosti školy ve šk. roce 1999/2000
- Plán výchovně vzdělávací činnosti a celoroční plán činnosti, zápisy z porad vedení
- Kritéria hodnocení pedagogických pracovníků, přehled dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků
- Plán výchovného poradce a Minimální preventivní program školy
- Osobní dokumentace žáků a personální dokumentace pedagogických pracovníků
- Hospitační záznamy pracovníků ČŠI

ZÁVĚR

ČŠI hodnotí činnost školy v oblasti vzdělávání vybraných vyučovacích předmětů a v oblasti řízení jako velmi dobrou.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Lubomír Hložek	L. Hložek, v.r.
Členové týmu	PhDr. Renáta Ševčíková	R. Ševčíková, v.r.
	PhDr. Charlotta Grenarová	Ch. Grenarová, v.r.
	RNDr. Jaroslav Honza, CSc.	J. Honza, v. r.

V Brně dne 12. února 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy:27. února 2001

Razítko

Ředitel školy	Podpis
PaedDr. Vladimír Šimíček	Dr. V. Šimíček, v.r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Posouzení jevů

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	19.03.2001	122165/2001-05030
Zřizovatel:	19.03.2001	122164/2001-05030
Rada školy:	-----	-----

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Bez připomínek